

ПАДПАРАДКАВАНА ВЫСОКАЙ МЭЦЕ

Усебакоае развіць ў асобы — гэта аб'ектыўнае патрэба грамадства, асабліва важная ў плане падрыхтоўкі спецыялісту для народнай гаспадаркі.

Выклучнае значэнне ў сучасных умовах набывае грамадска-палітычнае дзеінніцтва студэнтаў у навучальных установах, якія рыхтуюць кадры для народнай адукацыі. У «Асноўных напрамках рэформы агульнаадукацыйнай і практычнай школы», адборных красавіцікам (1984 г.) Пленумам ЦК КПСС і сесіі Вярхоўнага Савета ССР, падкресліваецца: «Будучым настаўнікам, выхавацелям трэба дасць самыя сучасныя веды і добрую практичную падрыхтоўку».

Адным з эфектыўных шляхў рашэння гэтай задачы з'яўляецца Ленінскі залик, як форма павышэння грамадска-палітычнай актыўнасці студэнтаў.

Камсамольская арганізацыя ўніверсітэта пад кіраўніцтвам партыйнага камітэта праводзіць разнастайную работу по дасягненню асноўнай мэты Ленінскага залику — развіцію грамадска-палітычнай актыўнасці студэнтаў, выхаванню творчых адносін да будучай прафесіі, умення арганізаціи сваёй працы і накіраваніцца на авалодванне здабыткамі сучаснай науки.

Ленінскі залик як комплексная форма ўключае рад важных пазавучэбных форм грамадска-палітычнай дзеінніцтвы студэнтаў. Ім камсамол ўніверсітэта ўздаляе неаслабную ўагу. Грамадска-палітычная практика (ГПП), факультэт грамадскіх прафесій (ФГП) — дзеісныя формы выхавання актыўнасці камуністычнага перадтварэння грамадства. Тут будучыя спецыялісты рыхтуюць сябе да актыўнай дзеінніцтвы пасля заканчэння ВНУ. Яны паглыняюць, пашыраюць, удасканаліваюць веды і навыкі ў галіне масава-палітычнай і выхаваўчай работы.

Вопыт правядзення грамадска-палітычнай атэстациі ўздељніка Ленінскага залику паказвае, што найбольш яканская і эфектыўная яна праходзіць там, дзе найбольш пойма праведзенне падрыхтоўчай работы: распрацоўвані напружаны і ў той жа час реальныя асабістыя комплексныя планы, якія адлюстроўваюць задачы усебаковага развіція асобы, аказвалася дапамога ўздељнікам залику ў самавыхаванні і самаадукацыі, перадаванні ведаў. Заслугоўае ўвагі арганізацыя і правядзенне грамадска-палітычнай атэстациі камсамольскім арганізацыямі матэматычнага і гісторыка-філалагічнага факультэтата. Тут Ленінскі залик стаў комплекснай формай работы ВЛКСМ у сістэме камуністычнага выхавання моладзі. Комплексны падыход да выхавання дазваляе злучыць фарміраванне марксісцко-ленінскага светапогляду, павышэнне грамадска-палітычнай і працоўнай актыўнасці студэнтаў. Акрамя таго, гэта форма работы забяспечвае індывідуальны падыход у работе з кожным членам ВЛКСМ.

Індывідуальны падыход ажыццяўляюць грамадскія атэстацийныя камісіі, якія павінны працаваць на прагні ўсяго года. Аднак на факультэце фізичнага выхавання (сакратар камсамольскага бюро В. Афошы) і фізічным факультэтэ (сакратар камсамольскага бюро В. Пракапенка) яны ствараюць і праводзяць толькі ў перыяд правядзення грамадска-палітычнай атэстациі ўздељніка Ленінскага залику, палітзалику і грамадска-палітычнай практикі.

Формы праходжання ГПП падраздзяляюцца на вучэбныя і пазавучэбныя. Вучэбныя — гэта формы вывучэння марксісцко-ленінскіх тэорый, напісанне рефератаў па грамадскіх

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЕТА

№ 17 (577) Субота, 19 мая 1984 г.

Газета заснавана ў верасні
1969 года. Выходціц
раз у тыдзень

Цена 2 кап.

Вучоба актыву ПА НАДЗЁННЫХ ПЫТАННЯХ

Партыі камітэт універсітэта правёў чарговы семінар сакратароў партарганізацый факультэтата. Перад імі па пытанню аб правядзенні справацца і выбараў у партгруппах і партарганізаціях структурных падраздзяленій выступілі сакратар парткома М. І. Старавоітая.

Намеснік сакратара парткома па ідэялагічнай работе Г. Д. Ветлугаеў у сваім выступленні гаварыў, абы падрыхтоўцы віднікні ў цеснай сувязі з паўсядзённай працай належыць Ленінскому ўроку.

Мэтэ Ленінскага ўрока — дапамагчы младам чалавеку віднікні з ленінізмам, навучыць кіравацца ленінскім ідэям у сваёй паўсядзённай работе. Задача ўрока — адказаць і на тыя злабадзяніны пытанні, якія хаваюцца моладзь.

Ленінскі залик, Ленінскі ўрок арганічна спалучаюць ідэяна-практычную дзеінніцтва камсамольскіх арганізацый па фарміраванню ўсебаковага падрыхтавання юнаку і дзяўчыні.

Гэтыя і іншыя формы работы з камсамольцамі дазваляюць ўсё шырэй і глыбей прыцягваць іх да грамадска-палітычнай дзеінніцтвы.

Уся работа камітэта камсамола па развіцію ў кожнага студэнта актыўнай жыццёвай пазіцыі будеца на правільных падборах, расстаноўцы і выхаванні кардара.

Важнейшым паказчыкам палітычнай сталасці актыву, яго здольнасці забяспечыць класавы падыход да дзеінніці ВЛКСМ з'яўлецца партыйніцтва. Ва ўніверсітэце з сямі факультэтах камсамольскіх арганізацый пяць узначальвальчычы члены КПСС.

Добра наладжана работа на гісторыка-філалагічнам факультэце (адказны за ідэялагічны сектар В. Лютынскі) і матфаку (адказны за ідэялагічны сектар В. Некрашэвіч). Ва ўсім тут паказаюць падрыхтаваніцца, кампетэнтнасць, арганізатарская здольнасць.

Пэўную работу ў выхаванні камсамольскіх кадраў праводзіць камітэт ЛКСМБ ГДУ праз школу камсамольскага актыву. Гэта ў сваёй чаргі адлюстроўваеца на павышэнні грамадской актыўнасці студэнтаў. Ва ўніверсітэце ўсё больш трывала ўкараненіца сістэма грамадскіх даручэнняў, напрыклад, ўздел на работе педагогічнага атрада ГДУ, у аператерскім камсамольскім атрадзе, колькасце якога дасягнула 80 чалавек (камандзір С. Лысенка), шэфства над прафэктэвчыццем, дзіцячым домам, па месцы жычарства, якое арганізуе студэнтка М. Джурова, член аператерскага камсамольскага атрада ГДУ. Гэтыя і многія іншыя грамадскія даручэнія з'яўляюцца калектыўнымі даручэніямі акадэмічных груп універсітэта.

Камітэт ЛКСМБ рэкамендуе камсамольскім арганізацыям факультэтата паўнай і шырэй выкарыстоўваць формы і метады прыцягнення юнаку і дзяўчыні да грамадска-палітычнай дзеінніцтвы, дабівацца 100% ахопу студэнтаў камсамольскім даручэннем і ажыццяўляць кантроль за іх выкананнем.

У. СІЗОНЕНКА,
кандыдат гісторычных навук.

А. КУСЯНКОУ,
сакратар камітэта камсамола.
ГДУ.

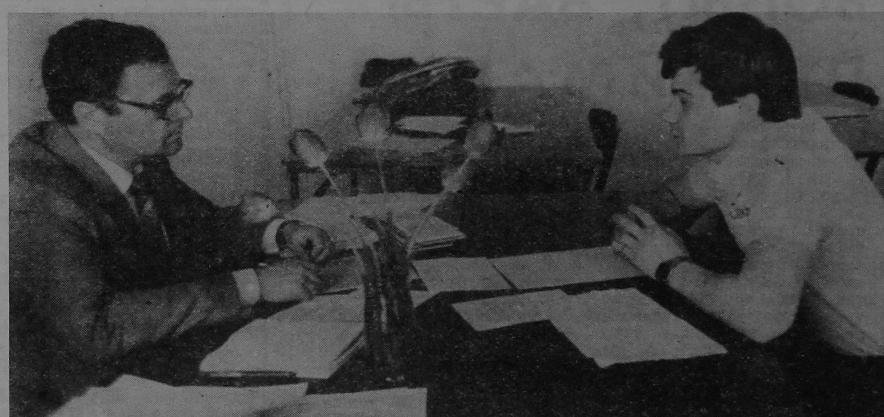
Харчовая прафрама— справа кожнага у падшэфным саўгасе

Сёлета за калектывам нашага ўніверсітэта падшэфнай гаспадаркай замацаваны саўгас «Усход» Лоеўскага раёна, які ўхадзіць у абласное аграрнамясловаслоўе аўдзяднанне «Плодагародніна». Сюды ўже выехала першая група выкладчыкаў і супрацоўнікаў у каласці 57 чалавек. Яны дапамагаюць гаспадарцы ў пасады: расады капусты. Асноўныя ж абавязкі шэфу — вырошчванне стальных буракоў на плошчы 20 га.

На семінары вілася размова таксама аб аказанні эфектыўнай дапамогі падшэфнікам саўгасу «Усход» Лоеўскага раёна.

(Наш кар.)

ПРЫЙШЛА ПАРА ЭКЗАМЕНАЎ

Цэллы май бягучага год ў поўным сэнсе слова стаў гарачым для многіх студэнтаў універсітэта. Для тых, каму неўзабаве прадстаць вучэбныя і вытворчыя практикі, пакрыша падарыла паказаць свае веды, набытыя за вучэбны семестр, на экзаменах. Яны ідуць ужо на экзамінным, геалагічным і бялягічным факультэтах.

У разгары пераваднай сесіі на трэцім курсе эканамічнага факультэта. Справа ў тым, што будучыя спецыялісты па эканоміцы працы ў канцы мая павінны выехаць на тэхніка-эканамічную практику, а студэнты спецыялісты АМАЭІ — на вытворчую. Па стану на 17 чэрвеня студэнты першай з названых спецыялінасцей зда-

лі ўжо тры экзамены з пяці. Агульная паспяховасць склада 92% — на 4,2% вышэй, чым было летасц. Асабліва радуе група Т-33. Тут німа пакуль што ні адной нездадавальнючай азданкі. Прыклад паказаюць ленінскія стыпендыяты І. Даманевіч, І. Друшчыніна, У. Сарочык. Усе тры экзамены яны здадлі на «выдатна». Толькі выдатныя і добрыя азданкі атрымалі і многія іншыя трэцікурсні.

Група 0-33 паспяхова вытрымала экзамен па даследаванні аператерскай, які прымалі загадчыкі кафедры АМАЭІ Г. А. Нарышкаў. У экзаменацыйную ведамасць ён паставіў 15 выдатных, 9 добрых і толькі 2 здадавальнючыя азданкі. Для студэнтаў гр. 0-32 пер-

шим на сесіі быў экзамен па бухгалтарскому ўліку. Яго прымалі дацент І. К. Некіш. Асабліва задаволеным ён застаўся акадэмікам Аляксандра Барсукова (на здымку ўперсе), веды якога атрымалі вышэйшым балам.

Студэнты геалагічнага факультэта, якія праз год атрымалі дыпломы аб вышэйшай адукацыі, нядайна здавалі экзамены даценту М. Ф. Паўлаву па пошуках месцарадзкэннага карысных выкапанняў. Добрыя веды па гэтай дысцыпліні паказаў Міхал Пракапенка (на здымку ўнізе).

Праз лічаныя дні пачнуцца экзамены таксама на іншых курсах і факультэтах. Гонар кожнага студэнта ўніверсітэта — вытрымка іх як мага лепш, каб падрыхтаваць дастойную сустречу 40-годдю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашистскіх захопнікаў.

Б. ВАЛОДЗІН.
Фота С. Коваль.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектыв гісторыка-філалагічнага факультэта горача вішчыцца кандыдатаў філалагічных навук НЯРОНСКУЮ Алену Канстанцінаўну із кафедры рускай літаратуры з вышадку прызначэння ёй ВАКам вучонага звания дацент.

ПРАЦОЙНАМУ СЕМЕСТРУ— АРГАНІЗАВАНАСЦЬ

З 22-га мая ва універсітэце будзе праводзіца тышдзень гатоўнасці студэнціх будаўнічых атрадаў. Кожны атрад павінен мець: запонены дэйнік СБА, фінансава-гаспадарчую книгу, журнал медыцынскай падрыхтоўкі, журнал па тэхніцы біспекі, план палітычнага афармлення лагера будатрада.

З гэтай мэтай на кожным факультэце створаны камісіі, якія павінны праверыць гатоўнасць атрадаў да выезду на месца працы.

22 мая ў 14 гадзін на дэканаце матфака дадуць ацэнку падрыхтаванасці байдзікіх студэнціх атрадаў матэматычнага факультэта нам. дэканам М. В. Селькінам, сакратара камітэта ЛКСМВ В. І. Шэвелевым і камандзір штаба працоўных спраў матфака М. Марчанкам.

Гатоўнасць студэнціх атрадаў гісторыка-філалагічнага факультэта будзе правяршыцца 23 мая з 10 гадзін раніцы ў дэканаце гістофіла камісіі ў саставе дэкана факультэта Т. І. Язэлавай, намесніка сакратара камітэта ЛКСМВ В. І. Шэвелевай, камандзіра штаба працоўных спраў гістофіла М. Бацехі. У гэты ж дзень у 14 гадзін у дэканаце эканомфака прадэмпранструюць свою гатоўнасць да трэцяга, працоўнага семестра-84 будучыя эканамісты. Тут будзе працаўца камісія, у якую ўвойдзуть нам. дэканам М. В. Герасімчыкам, сакратар камітэта ЛКСМВ ГДУ А. М. Кусянкою і сакратар камітэта камсамола эканомфака В. Жосткінам.

Перад камісіяй у саставе нам. дэканам фізічнага факультэта Д. Р. Ліна, сакратара камітэта ЛКСМВ А. М. Кусянкою і камандзіра штаба працоўных спраў фізфака М. Дзяргачава свою падрыхтаванасць да працы ў летнім семестры пакажуць 24 мая з 10 гадзін студэнція атрады фізічнага факультэта.

«Экзамен» на гатоўнасць СБА біяфака пройдзе 24 мая ў 14 гадзін на дэканаце факультэта. У саставе камісіі — дэкан біяфака С. Ф. Аleshka, сакратар камітэта ЛКСМВ А. М. Кусянкою, камандзір СБА Ім. М. Мароза Т. Шапавалава, камандзіры атрадаў «Алімпія» і «Шукальнік» А. Смолікай і В. Дашикевич.

Усе СБА ГДУ абавязаны прадставіць дакументацію атрада ва ўказанных тэрмінах.

КАМИТЭТ ЛКСМВ, ШТАБ ПРАЦОЎНЫХ СПРАЎ ГДУ.

Інтэрнат — твой дом

ВОПЫТ, ВАРТЫ ПЕРАЙМАННЯ

У інтэрнаце № 2 матэматычнага факультэта праводзіца значная выхаваўчая работа. У II-м семестры не было, байдзі, ні аднаго тыціння, калі б у інтэрнаце не праводзілася 2—3 мерапрыемствы. Значны ўклад у справу ўносиць асобны кафедры факультэта. Яны вядуць выхаваўчую работу са студэнтамі практичнай на практыку ў складзе научнага года.

У гэтым годзе вілікім поспехам карысталіся ў інтэрнаце «Дні кафедры» алгебры і геаметры, матэматычнага аналізу, тэорыі функцый і функцыональнага аналізу. Нядайна закончыліся «Дні кафедры» матэматычных праблем кіравання.

Афіцыйнымі адкрыццямі «Дні кафедры» былі вечарынкі студэнтаў з супрацоўнікамі кафедры МПК і науковікамі кафедры лабараторыі сістэмнага праграмавання ў інтэрнаце. Перад прыступамі з вілікім гутаркай аб науковых даслідженнях кафедры выступілі яе загадчыкі, к. т. н. І. В. Максімей.

У гутаркі прынялі ўдзел таксама дацент кафедры МПК, кандыдат фізіка-матэматычных наукаў В. Л. Мярэжка, загадчык наукова-даследчай лабараторыі сістэмнага праграмавання У. А. Каараткевіч, асистэнты А. В. Кузьмін, І. Н. Б. Аспіненка.

Для гэтага вечара была спецыяльна падрыхтавана выстаўка прац супрацоўнікаў кафедры і НДЛСП, выпушчаных за апошні год, тады студэнты мелі магчымасць атрымаць нагляднае ўзяўленне аб прадмете гэтай разомовы.

У рамках «Дні кафедры» былі праведзеныя дзве спартыўныя супернічанія. Першыя з іх — супернічанія каманды інтэрната № 2 па настольнаму тэнісу. У саставе каманды супрацоўнікаў былі прад-

стаўнікі ўсіх катэгорый НДЛСП — інжынер-праграміст А. В. Сушко, малодыши науковыя супрацоўнікі А. П. Целепенеў, старшы науковыя супрацоўнікі А. С. Аксёнаў, а ўзначаліў каманду науковыя кіраўнікі НДЛСП, к. т. н. І. В. Максімей. У напружанай барацьбе перамогу з агульным лікам 3:1 атрымала каманда НДЛСП.

Жывую цікавасць выклікала другое спартыўнае спаборніцтва — сеанс адна-

часовай гульні ў шахматы, які даў на васьмі дошках измініл НДЛСП У. А. Каараткевіч. Даволі

шматарце супраціўленне яму аказалі студэнты П. Кутаеў, М. Ханджока, У. Макаравіч.

Аднак пазбегнуць па-

ражэння не ўдалося нікому.

Сенс закончыўся з вінікам 8:0 на карысць У. А. Каараткевіча.

У ходзе «Дзён кафедры» заняты ў клубе «Гаспадніца», які працуе ў інтэрнаце, працяглі супраціўленне яму аказалі студэнты П. Кутаеў, М. Ханджока, У. Макаравіч.

Яны вядомы, у

гэтым клубе арганізаваны 2

секцыі вязання, кроі і

шыцця, 1 секцыя кулінары.

У першай з іх для студэнтаў

былі праведзены заняты па

азнамленню з мастацтвам

макрам, у другой секцыі —

заняты па прыгатаванню дру-

гих страв і десерту.

Акрамя таго, на рамках

«Дні кафедры» МПК бы-

лі падрыхтаваны гутарка

аб любімых пæтах, экспу-

сія на ВЦ ГДУ і інш.

«Дні кафедр» матэматычнага факультэта ў інтэрнаце № 2 — гэта, на наш по-

гляд, дастатковы ёмкі, шырокі комплекс мерапрыемст-

ваў, якія інсцрумента добры вы-

хаваўчыя зарад.

С. БАДРУНОУ,

член партбюро матэма-

тычнага факультэта,

старшы куратар

інтэрната № 2.

Наши юбиляры

ВЕТЭРАН У СТРАІ

Амаль сем гадоў у калектыве універсітэта працуе Мікалай Пятровіч Шкарбун. Яго пасада — неспакойная. Як памочнік прапрэтара па адміністрацыйна-гаспадарчай работе яму штодзённо даводзіцца вырашаньем шмат самых разнастайных спраў. І ў любой ситуацыі гэты сярэднага росту, падзянуты чалавек застаецца прыкметна стрыманым і развязлівым. З першага погляду ён выглядае маладзей сваіх гадоў, і адразу не падумаеш, што за яго плячыма — ужо значны юніціў шлях, на якім даволялося зведаць нямала вайнаў. А самым суроўм былі вайны. Гэта страшнае слова юнак пачуў пасля той чэрвенская ночы, калі ўжо была закончана дзесяцігоддка і адкрывалася шырокія прасторы для ажыццяўлення самых запаветных мар.

Сын сям'і калектынскай, якая жыла тады ў Данецкай вобласці, адважны камсамолец-патрыёт Мікалай Шкарбун усім сэрцам ірвецца на фронце бараніць Радзіму ад ненавіснага ворага. Яго шматлікія просьбы нарашце заўважылі і ў пачатку каstryчынскай цікнавай для Айчыны 1941 года ён добраахвотнікам ульваеца ў рады Чырвонай Арміі. Малады воін змагаўся на многіх фронтах. Але, байдзі, самыя памятныя для яго сталі дні вызвалення Беларусі, нашай Гомельшчыны. Именна нейзабаве пасля таго, як наяд Гомелем знай запалынне чырвоны сцяг, непадалёку ад нашага горада ў адной з вайсковых частей Мікалай Пятровіч прыняў ў рады ленінскай партыі. І вось ужо больш 40 гадоў ён носіць высокое званне камуністы і з гонарам апраўдаўся яго.

Атрымаўшы выдатную загародку ў Вялікай Айчыннай вайне, Мікалай Пятровіч звязаў сваё далейшае жыццё з Узброенымі Сіламі СССР. У 1949 годзе ён экстэрнам закончыў Рыжскую венсна-палітычную вучылішча, а праз дзесяць гадоў — Венсна-палітычную акадэмію Ім. У. І. Леніна.

За час вайны і трыцаць гадоў мірнай службы ў радах Савецкай Арміі М. П. Шкарбун вырас ад радавога байца да палкоўніка. Ен узянагороджан чатырма балтавымі ордэнамі і 15 медалямі.

Мы ведамі Мікалаю Пятровічу як афіцэра-палітработніка. На якіх бы пасадах ён не працаўваў, засцёды праяўляў высокую партыйную прынцыпіяўласць, патрабавацьлася ў дзяліўці з дзеялішчаў, быў прыкладам для афіцэснага саставу ўсіх тых, з кім яму даводзілася мець адносіны.

Высокім працаўлюстрам вызначаецца М. П. Шкарбун і ў калектыве універсітэта. Шмат клопату ён праяўляе аbst студэнціх інтэрнатах і іншых участках работы, якія ўваходзіць

у яго абавязак. Як адзін з кіраўнікоў адміністрацыйна-гаспадарчай часткі, дамагаеца ўмацавання працоўнай дысцыпліны ва ўсіх падраздзяленнях, лепшага выкарыстання малярнай-технічных і паліўна-энергетичных рэсурсаў.

Ужо на працягу некалькіх гадоў Мікалай Пятровіч узначальвае партыйную арганізацыю адміністрацыйна-гаспадарчай часткі універсітэта. Гэта — адказны абавязак, які таксама патрабуе шмат часу. М. П. Шкарбун выконвае яго з начальніцамі высокай славодарства і адказнасці. Ен дамагаеца таго, каб кожная прынятая камуністамі рашэнне было ажыццёўлена.

22 мая Мікалаю Пятровічу Шкарбуну спаўнілася 60 гадоў ў дні нараджэння. Аднак ветэран вайны і Узброенных Сіл СССР аз служжаным адзначыну не думае. Ен застаецца ў строі. І з нагоды юбілею мы шырымо жадаем яму яшчэ дзеўгі гадоў жыцця, моцнага здараўя і актыўнай працы ў калектыве універсітэта на карысць нашай сацыялістычнай Радзімы.

**П. САВІНСКІ,
начальнік аддзела кадраў ГДУ,
член партбюро АГЧ.**

ПАЛАЖЭННЕ

АБ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ СПАБОРНІЦТВЕ
СЯРОД ПЯРВІЧНЫХ АРГАНІЗАЦІЙ
ТАВАРЫСТВА «ВЕДЫ» УНІВЕРСІТЕТА
НА ЛЕПШУЮ ПАСТАНОУКУ

ПРАПАГАНДЫСЦКА-МАСАВАЙ РАБОТЫ

сцыпілі:

— разнастайнасць форм і метадаў лекцыйнай працападаўніцтва, якія праводзіцца як унутры свайго калектыву, так і з межамі, арганізацыя цыклу лекцый, лекторыяў, кінолекторыяў, народных універсітэтаў, калектыўных выездоў і выхадаў па працоўным калектывам, наўкува-тэарэтычных і наўкува-практычных канферэнцый, вечароў пытанняў і даследаваній, аўтакараў, іх комплекснае выкарыстанне ў працоўным і ідэйна-маральным выхаванні студэнтаў і працоўных;

— актыўнасць членуў пярвічнай арганізацыі, якія ўздаўляюцца ў працападаўніцтве і засцягніцца з эздзяй і паслядзяліні з эздзяй партыі, Пленуму ЦК КПСС. Колькасць лекцый, практычных ізложэнняў заданняў аздыннай пяцігоддкі і Харчовай праграммы СССР.

Пры падвядзенні вынікаў сацыялістычнага спаборніцтва сярод пярвічных арганізацій таварыства «Веды» будзе падведзены

— стан афармлення неабходнай дакументаў;

— пратаколы пасяджэнняў, спісы членуў пярвічнай арганізацыі, багучыя і перспектыўныя планы работы, тэматыка лекцый, якія чытаюцца членамі пярвічнай арганізацыі па распрацаваных і зацверджаных тэматах. Іх актуальнасць і якіснасць з'яўрэвон;

— выкананне багучых і перспектыўных планаў рабо-

твы з пасяджэнняў, рабочыя сцяблы, сучасных тэхнічных сродкаў працападаўніцтва;

— выкарыстанне ў лекцыйнай працападаўніцтве наглядных дапаможнікаў, сучасных вусных форм і паказам фрагментаў з мастацкіх, наўкува-папулярных і дакумен-

тальных фільмаў;

— стан афармлення неабходнай дакументаў;

— пратаколы пасяджэнняў, спісы членуў пярвічнай арганізацыі, багучыя і перспектыўныя планы работы, тэматыка лекций, якія чытаюцца членамі пярвічнай арганізацыі па распрацаваных і зацверджаных тэматах. Іх актуальнасць і якіснасць з'яўрэвон;

— выкананне багучых і перспектыўных планаў рабо-

твы з пасяджэнняў, рабочыя сцяблы, сучасных тэхнічных сродкаў працападаўніцтва;

— Стараўка В. І. — ад-

казны сакратар таварыства «Веды» ГДУ.

Траецкія Т. Д. — нам-

старшыні працоўнага тавары-

ства «Веды» ГДУ.

Дайняка У. С. — старшыні пярвічнай арганізацыі гістофіла, член працоўнага таварыства.

Давайце паразважаем разам

«Прашу вызваліць майго смы
на ад вывучэння беларускай
мовы.
(3 заявы дырэктару школы)

Задума напісці гэты арты-
кул узініка ў книгі. Бела-
гуловы хлапчынка прасці маці
купіць міну які.

— Гэта на беларускай мове,
адказала жанчына.

— Ну і што, я прачытаю, —
хлопчык настойліва тузу маці
за рукай моднай шубкай.

— Ты гэту мову не выву-
чаеш, — зласліва буркнула
маці з мношым беларускім
акцентам і такім же раздражні-
міным тонам дадала яшчэ адзін
аргумент: — Ты бачыш, гэтую
кнігу ніхто не бра.

Апошнія слова жанчыны ў
шыкоўнай шубцы былі далёкія
ад сапраўднасці, якія была да-
лекай ад дасканаласці ў яе вус-
нах рускай мове.

Вялікая стопка кніг Анатоля
Кльшчы «Франціск Скарпіна»,
альбо як да нас прыйшла кніга»
на вачах памяншалася.

Такім чынам, сімпатичны
сінявік хлапчынка вольно маці
быў пазбуйніці мягчыясці
прачытаць цікавую, добра ілю-
страваную дзіцячую кнігу аб
усходнеславянскім першадрук-
ару, выдатным вучоным і філо-
сафіе эпохи Адраджэнія. Ей не
даведаўся ад поравах, захапля-
ючымі студенцкімі звычаях, іс-
наваўшымі ў сяродневяковым
Кракаўскім універсітэце, дзе
вучуўся наш славуты зямляк,
не пабываў у Італійскім гора-
дзе Падуя, дзе Скарпіна з
трыумфам вытрымаў іспыт на
званне доктара медыцыны. Не
перанесіў ў Прагу і Вільню, і
якім звязаны жыццемі подзвіг
першадрукара. У думках не пе-
рагарніў старонкі яго выдатных
выданняў, якія бралі сабе за
узор паслядоўнікі справы Ска-
рпіна Пётр Міцілавец і Іван
Фёдарап. Ці зможа хлопчык да-
ведаць ад усім гэтым у сваім
далейшым жыцці?

«Ну, а навошта гэтую бела-
рускую мову майму сыну (дас-
цы) вывучаць? Што яна яму
дасці?» Упэўнены, што чуць
нешта накішталі гэлага (спадзі-
ліся, што не выміяўляць) да-
водзіліся не аднаму з вас, па-
важаныя чытачы. Што ж, аса-
роддзе, нараджаючие падобныя

МЕТОДЫКА
ПАДВІДЗЕННЯ ВІНІКАУ САПІЛІСТЫЧНАГА
СПАБОРНІЦТА СЯРОД ПЯРВІЧНЫХ АРГАНІЗАЦІЙ
ТАВАРЫСТВА «ВЕДЫ» ГДУ

Назва праводзімай работы

Колькасць
ачкоў

I. ЛЕКЦЫЯНА ПРАПАГАНДА

1. Лекцыя, прачытаная членамі таварыства «Веды» гуманітарных факультетаў, кафедр грамадскіх наукаў — унутры ГДУ	+1
— у Цэнтральным раёне г. Гомеля	
2. Лекцыя, прачытаная членамі таварыства «Веды» прыродазнаўчых факультетаў, кафедр фізывавання, грамадзянскай абароны, НДЛСП — унутры ГДУ	+2
— у Цэнтральным раёне г. Гомеля	
3. Арганізацыя лекцыі на факультэце, курсе, кафедры, у студэнцкім інтэрнаце	+5
4. Выступленія на радыё, тэлевізіі, у друку	+5
5. Калектыўны вyezd (выезд) на пра-
мисловое прадпрыемства, у калгас, саўгас	+10
6. Правядзенне наўукова-практычнай канферэнцыі ў працоўным калектыве	+10
7. Кіраўніцтва школай юных матэматыкаў, фізікаў, геолагаў, хімікаў і г. д.	+15
8. Кіраўніцтва або ўдзел у работе народнага універсітэта	+20
9. Пастаянна дзеючы «Куток лектара», выкарыстанне новых форм лекцый-
най прарапаганды	+20

II. АРГАНІЗАЦІЯНА-МЕТАДЫЧНАЯ РАБОТА

1. Пісмовая рэцензія на лекцыю	+2
2. Рост радио таварыства «Веды» (прыём аднаго чалавека)	+6
3. Удзел у работе праўлення рэйнай, абласці, распушліканскай арганізацыі таварыства «Веды» (член праўлення, член наўукова-метадычнага савета, член наўукова-метадычнай камісіі)	+8
4. Нарадаў нацыянальнай арга-
нізацыі таварыства «Веды»	+10
5. Падрыхтоўка слухачоў у школе	+5
6. Несвоечасовасць падачы справа-
дничасці (за квартал, год)	-10
7. Несвоечасовасць афармлення пашпартаў	
1 справаўзадзіца рэктарамі народных	
універсітэтаў	
Вынік падвідзеніца асобіна паміж факультэцімі аргані-
зацыямі і арганізацыямі кафедр грамадскіх наукаў, фізы-
кавання, ГА і НДЛСП.	-10

ВЫЗВАЛЕНИЕ... АД ЧАГО?

пытанні, далёка не маленькае,
хутчэй наадварот.

Так, вывучэнне беларускай мовы, відаць, не дасці павелі-
чання грашоўных даходаў, не
прынесе якіх-небудзь другіх
матэрыяльных выгад. Але ж
е́сь яшчэ такія паніцы, якія
духунаўцасць, унутраная культура.
Менавіта яны вызначаюць
сапраўдную каштоўнасць чалавека.

Але мы пакінулі пытанне
без адказу. Што ж дае веданне
беларускай мовы?

Дае радасць непасрэднага
знаменства з роднай літаратурой,
што здаймае адно з першых
месц у шматнаціянальной лі-
таратуре краіны. Дастаткова
сказаць, што Васіль Быкаў, які
піша на беларускай мове, знаходи-
цца на лідаруючай пазіцыі
на калкансці замежных выдан-
няў. Яго творы перавыдадзены
ледзь не на ўсіх ёўрапейскіх
мовах. Іх чытаюць у Іспаніі, у
Індіі, на Кубе... А талент
такога выдатнага, арыгінальна-
га пісменніка як Уладзімір
Караткевіч. Яго гістарычны і
літэратурычныя раманы і аповесці
«Каласы пад сарпом твайм»,
«Хрыстос прымліўшы ў Гарод-
ні», «Чорны замак Альшанскі»,
«Дзікае паліванне караля Ст-
хана», эсэ «Зямля пад белымі
крыламі»...

Даводзіца сустракацца з
думкай: мы, маўлі, пачакаем,
усё лепшае перакладу. Тут
хочацца ўспомніць звязу ві-
дальніка Гамзатата, які парада-
нуўся на літаратурны пераклад
з усходнім дыялектам балгарскай
мовы. Іх звязу звязаўся з
такімі жа падзеямі, якія
напісаны на ўсіх ёўрапейскіх
мовах. Але з другіх паловы XVI ст.
пасля аўдзяднання Вілійскага
княства з Польскім карале-
ствам на беларускіх землях пы-
чынаецца палітыка паланізацыі.

літаратуры садзейнічае павыш-
ненiu інтарэсу да багатай і
слайшай гісторыі беларускага на-
рода, больш глыбокаму разуменiu
іго гістарычных шыя-
ху. Ці патрэбна здзяйсніць
доказам, што веданне свайго
мінулага неабходна любому на-
роду ў першую чаргу для бу-
дучага. Хоць бы дзяяла таго,
што гэта веданне дапамагае
пазбегнуць памылак мінулага.

Есці і яшчэ адзін аспект. Савецкі

і замежных спецыялісты ў га-
ліне педагогікі сумежных на-
наванняў падыходзяць да вываду,

што найбольш пойнае раскрыц-
ці ўсіх шматлікіх здоль-
насцей чалавечкі асобы, якія
найболей гарманічнае разві-
ці немагчыма сабе ўяўвіць у
адрыве ад роднай мовы.

Гэтай праблеме быў пры-
святыні жыўніцкіх нумар часопі-
сі «Кур'ер Юнеско» за 1983 год.

Лёс беларускай мовы не быў
лёгкім і прытом. У свой час
яна з'яўлялася дзяржаўнай мовай
Вілійскага княства Літоўскага
князя — адной з буйнейшых палі-
тычна і эканамічна разవітых
краін сяродневяковай Еўропы.
На беларускай мове гаварылі
магнаты просты люд, на ёй вяля-
нала дыпламатычная пера-
піска, на ёй напісаны статут
Вілійскага княства — каштоў-
нейшы помнік сяродневяковага
права, які зараў вывучаўся на
юрдычных факультетах практы-
чына ўсіх ёўрапейскіх универ-
сітэтаў.

Але з другой паловы XVI ст.
пасля аўдзяднання Вілійскага
княства з Польскім карале-
ствам на беларускіх землях пы-
чынаецца палітыка паланіза-
цыі.

У выніку беларуская мова за-
бараняецца ў дзяржаўных уста-
новах, школах. У канцы XVIII ст.
пад час раздзелаў Рэчы Паспалітай Беларусь да-
лачваецца да Расійскай імперыі.
Парызм жорстка праводзіў па-
літыку русификацыі.

Новую эпоху ў развіціі бела-

рускай мовы і культуры ад-
крыла ленінская нацыянальная
палітыка.

Можна было бы прымесці шмат

выкаванняў аб прыгажосці і
багатасці беларускай мовы, якія
належалі нашым пісменнікам,

гісторыкам, філософам. Ды, ві-

дэль, погляд з боку здады-
е аўтэктуну. Даады слова Ада-
мінскім.

Міцкевічу, у свой час чытава-

му лекцыі ў Парыжы ў Коллеже

дэ Франс. Вялікі пат-

адзінстваў, падкрэсліў, што «белару-

ская мова ўзімку даўно і ви-
датна распрастраўвалася», называў

её «самай гарманічнай і на-
йменш змененай з усіх славя-
ніцкіх моў».

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — гаварыў відомы

румынскі філолаг Н. І. Талстой

у мінулым годзе на IX Міжна-
родным з'ездзе славістікі.

«Беларуская мова прыгожая,
маладынай. У ёй шмат шы-
расці, ципла, дабрны. Гэта ві-
лізнае багацце, якое іншы

раз мы не адчуваем, як не ад-

чуваем, калі мы здаровы, што

эздароўе — гэта таксама ві-
лізнае багацце», — г

